

10 faktaa lukemisesta lapsille

Fakta 1.

Ääneen luku on hyödyllistä ja hauskaa!

Fakta 2.

Jo vauvalle kannattaa lukea

Fakta 3.

Lukemalla oppii myös muita taitoja

Fakta 4.

Omaa äidinkieltä opitaan kotona ja koulussa

Fakta 5.

Lukutaitoaan voi kehittää kaikenikäisenä

Fakta 6.

Kouluissa voi lukea monilla eri tavoilla

Fakta 7.

Osaatko lukea kuvia, videoita tai e-kirjoja?

Fakta 8.

Lukemista voi harjoitella myös vapaa-ajalla

Fakta 9.

Aikuisena lukutaitoa tarvitaan arjessa

Fakta 10.

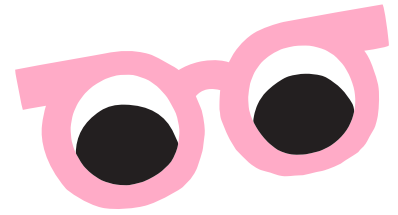
Lukeminen auttaa keskittymään, tuo tietoa ja herättää iloa

FAKTA 1:

Ääneen luku on hyödyllistä ja hauskaa!

Ääneen luku kannattaa! Se on kiva tapa viettää aikaa yhdessä, siinä oppii maailmasta ja tarinoista, saa tutustua hauskoihin hahmoihin ja oppii uusia sanoja. Ääneen voi lukea kotona vanhempien kanssa, kavereiden kanssa tai koulussa opettajan tai koko luokan kesken.

Erityisesti pienet lapset hyötyvät siitä, jos vanhemmat lukevat heille ääneen. Monet vanhemmat kuitenkin lukevat lapsille liian vähän eri syistä:

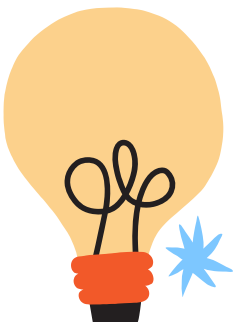
- Lukemiseen ei ole aikaa arkena.
- Joskus tv-ohjelmat, sarjat, elokuvat tai pelit kiinnostavat lapsia enemmän
- Jotkut vanhemmat eivät tykkää itse lukemisesta tai se on heille vaikeaa.

Omia vanhempiaan tai vaikka muita sukulaisia voi pyytää lukemaan ääneen, vaikka osaisi jo itse lukea. Vanhemmalta voi lukiessa kysyä vaikeita asioita, joita ei ymmärrä. Voit itsekin lukea vanhemillesi tai voitte lukea vuorotellen.

FAKTA 2:

Jo vauvalle kannattaa lukea

Tiesitkö, että vauvat tykkäävät kuunnella tuttujen ihmisten ääntä jo mahassa ollessaan? Jo ihan pienille vauvoille voi lukea – lukeminen auttaa vauvaa, kun hän opettelee ymmärtämään kieltä ja lopulta juttelemaan. Vaikka vauva ei osaisi vielä itse puhua, hän ymmärtää jo tuttuja sanoja. Vauva tykkää myös kuunnella loruja.

FAKTA 3:

Lukemalla oppii myös muita taitoja

Kaikista eri harrastuksista juuri lukeminen auttaa eniten oppimaan myös muita kielellisiä taitoja.

Kun kirjat ovat tuttuja jo pienestä pitäen, on ensimmäisellä luokalla helpompi opetella lukemaan ja tarttua uusiin kirjoihin. Kun tarinoita on kuullut jo pienestä pitäen tai itse selailut kirjoja, tuntuu lukeminen koko ajan helpommalta ja hauskemmalta! Lukeminen auttaa oppimaan muitakin taitoja, kuten matemaatiikkaa ja vieraita kieliä. Lukeminen auttaa myös puhumaan paremmin.

Tarinoiden kirjoittaminen ja kertominen opettavat myös lukemista. Tarinoita voi yhtä hyvin itsekseen tai yhdessä muiden kanssa. Lukemalla opit uusia sanoja, joita voit kirjoittaa omiin tarinoihisi!

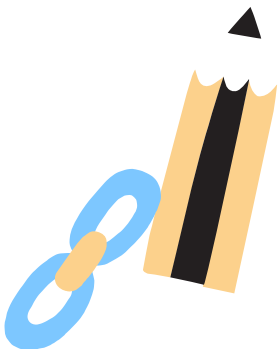

FAKTA 4:

Omaa äidinkieltä opitaan koulussa ja kotona

Äidinkieli on se kieli, jota puhutaan perheessä lapsuudesta asti. Vuonna 2019 Suomen kouluissa opetettiin kaiken kaikkiaan 49:llä eri äidinkielellä.

Kun osaa hyvin omaa äidinkieltä, oppii paremmin ihan kaikkea, kuten lukemista, kirjoittamista ja muita kieliä. Koulussa, kotona ja kavereiden kanssa voi vaihtaa kieltä, jolla puhuu. Eri kieliä voi opettaa toisille ja käyttää vuorotellen esimerkiksi silloin, kun juttelee muiden kanssa tai kirjoittaa.

FAKTA 5.

Lukutaitoaan voi kehittää kaikenikäisenä

Kun kotona on luettu vanhempien kanssa yhdessä ääneen ja kannustettu lukemaan, on lapsen helppompaa lukea ja kirjoittaa myös koulussa. Kaikki vanhemmat eivät välttämättä kuitenkaan lue lapselleen tai kotona ei ole kirjoja, joihin tarttua. Kaikki lapset eivät pääse vierailemaan kirjastossa vanhempien tai oman luokkansa kanssa.

Siksi on tärkeää, että lukemista pääsevät harjoittamaan ihan kaikki esikoulussa ja koulussa. Lukemista ja lukutaitoa voi harjoitella ihan kaikenikäisenä, myös aikuisena! Mitä enemmän lukee ja harjoittelee, sitä paremmaksi lukijaksi kehittyy ja samalla lukutaito karttuu. Opettajan, vanhempien ja kavereiden kannustus auttaa huomaamaan, että on oppinut taas lisää.

FAKTA 6.

Kouluissa voi lukea monilla eri tavoilla

Koulussa kaikki lapset pääsevät treenaamaan lukemista. Siksi tunneilla on hyvä käyttää reilusti aikaa kirjojen ja lukemisen parissa. Lukemista ja eri kirjoja kannattaa hyödyntää myös muissa oppiaineissa kuin äidinkieliessä. Harjoittelu on kivaa, kun jokainen löytää kivaa ja itselle sopivaa luettavaa!

- Mikä innostaa lukemaan kouluissa tutkimusten mukaan?
- Luokassa on kirjoja.
- Kirjoista jutellaan yhdessä.
- Ope on innokas lukija.
- Lukutunneilla saa rentoutua lukemaan.
- Koulussa ja kunnassa on hyvät kirjastot.
- Kirjavinkkaus (kaverit, kirjaston täti, ope)

FAKTA 7:

Osaatko lukea kuvia, videoita tai e-kirjoja?

Painettuja kirjoja ja sanomalehtiä on luettu jo isovanhempien lapsuudessa. Mutta tiesitkö, että esimerkiksi emoji- ja video- ja kuvien lukemiseenkin tarvitaan lukutaitoa? Erilaisia digitaalisia tekstejä tulee maailmaan koko ajan enemmän. Hyvä lukutaito auttaa ymmärtämään ihan kaikenlaisia tekstejä paremmin.

- Jos ja kun haluaa oppia mahtavaksi lukijaksi, on hyvä lukea kaikenlaisia tekstejä:
- Lue sekä lyhyitä että pitkiä tekstejä.
- Voit lukea paperilta tai muulta laitteelta
- Lue kirjoitettuja, kuunneltavia ja katseltavia tekstejä sekä niiden yhdistelmiä.

FAKTA 8:

Lukemista voi harjoitella myös vapaa-ajalla

Lukemista tulee harjoiteltua melkein vahingossa muuallakin kuin koulussa. Lukutaito kehittyy, kun etsit tietoa itseäsi kiinnostavasta asiasta esimerkiksi netistä. Monet harrastukset, pelit ja leikit kehittävät lukemisen taitoja.

Jos on vaikea keksiä itselleen luettavaa, mieti mistä haluaisit tietää lisää tai mikä sinua kiinnostaa: haluatko tietää lisää esimerkiksi harrastuksestasi tai lukea kuuluisien laulajien tai urheilijoiden elämästä? Lukuvinkkejä voi kysyä kavereilta, omilta vanhemmilta tai kirjastosta tai kirjakaupasta. Myös esimerkiksi laulujen sanoja kirjoittamalla, lukemalla, esittämällä tai kuuntelemalla voi harjoitella lukutaitoa.

- Jos lukeminen ei maistu, kokeile näitä niksejä:
- Lue joka päivä 10 minuuttia esimerkiksi ennen nukkumaanmenoa.
- Kokeile välillä äänikirjaa
- Osallistu lukupiiriin tai lukuhaasteisiin – lukeminen yhdessä muiden kanssa voi olla hauskeempaa kuin yksin lukeminen

FAKTA 9:

Aikuisena lukutaitoa tarvitaan arjessa

Hyvä lukutaito auttaa aikuisena esimerkiksi silloin kun...

- on aika hankkia itselleen ammatti tai hakea opiskelemaan
- haluaa käyttää erilaisia palveluja töissä tai vapaa-ajalla
- tekee töitä, joissa pitää kirjoittaa tai lukea erilaisia tekstejä

Myös aikuiset tarvitsevat lukemisen ja kirjoittamisen harjoittelua, jos he eivät osaa kieltä tai eivät ole oppineet koulussa riittävän hyvää lukutaitoa. Suomalaista aikuisista noin joka kymmenes osaa lukea heikosti.

FAKTA 10:

Lukeminen auttaa keskittymään, tuo tietoa ja herättää iloa

Aivojen tutkijat ovat saaneet selville, että kun ihminen lukee ja eläytyy tarinaan, hän kokee itse samantyyppisiä tunteita kuin kirjan hahmot. Kirjojen lukeminen kehittää esimerkiksi keskittymiskykyä ja muistia. Lukijan mielikuvitus vilkastuu ja hän keksii helpommin omiakin tarinoita.

Suomalaisia innostaa useimmin lukemaan:

- halu saada lisää tietoa jostakin asiasta
- uudesta kirjasta kiinnostuminen
- halu nauttia kirjojen tarinoista ja sanoista.

Mikä innostaa sinua lukemaan?

Korona-aikana ihmiset lukivat enemmän. Miksi? Koska lukemiseen oli enemmän vapaa-aikaa.

10 faktaa lukemisesta lapsille perustuu tutkittuun tietoon ja ajankohtaisiin selvityksiin lukemisesta ja lukutaidosta. Kooste on tarkoitettu erityisesti alakoululuokkien 4-6 käytettäväksi.

Kooste perustuu Lukukeskuksen 10 faktaa lukemisesta- sekä 5 faktaa lasten ja nuorten lukemisesta -julkaisuihin:

lukukeskus.fi/10-faktaa-lukemisesta-2020

lukukeskus.fi/5-faktaa-lukemisesta

Lisätietoja:

Viestintäpäällikkö | Saara Oranen
Puh. 044 5661903
saara.oranen@lukukeskus.fi

Lukukeskus
PL 8 (Linnunlauluntie 7)
00531 Helsinki
www.lukukeskus.fi

LUKUKESKUS
LÄSCENTRUM